

MESTO LEVOČA

Námestie M. Pavla 4, 054 01 LEVOČA
JUDr. Rusnáčiková Dana – hlavná kontrolórka mesta Levoča

ODBORNÉ STANOVISKO

k návrhu záverečnému účtumu mesta Levoča za rok 2017

V súlade s § 18f, ods.1, písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.predkladá hlavná kontrolórka mesta Levoča **odborné stanovisko k Návrhu záverečného účtu mesta Levoča za rozpočtový rok 2017(d'alej v texte ako „Návrh záverečného účtu“)**. Návrh záverečného účtu je samospráva povinná v súlade s § 16 ods.12 zákona č.583/2004 Z.z. prerokovať najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

I. Zásady a povinnosti pri spracovaní „Návrhu záverečného účtu“ za rok 2017

1./ „Návrh záverečného účtu“ bol **spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi**, VZN mesta, internými postupmi, na základe údajov o rozpočtovom hospodárení zaznamenaných vierohodne a prehľadne a je výsledkom ročnej účtovnej závierky, výkazníctva a inventarizácie

2./ „Návrh záverečného účtu“ bol **zverejnený na úradnej tabuli**, elektronickej úradnej tabuli i informatívnej web stránke dňa 11.4.2018, v súlade s § 16 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z.z. a § 9 odst.2 zákona č.369/1990 Zb.z. v zákonnej lehote 15 dní pred jeho prerokovaním v MZ, ktoré je zvolané na deň 26.4.2018

3./ v súlade s §16 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z. a § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb., je mesto povinné dať si **overiť účtovnú závierku za rok 2017 nezávislým audítorom** do 31.12.2018. Ku dňu prerokovania „Návrhu záverečného účtu“ predložil nezávislý audítor správu o overení účtovnej závierky za rok 2017.

4./ „Návrh záverečného účtu“ bol spracovaný v súlade s § 16 ods.5 zákona č. 583/2004 Z.z., Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení opatrenia MF/019194/2016-421a v súlade s § 10 ods.3 cit.zákona **obsahuje údaje o plnení rozpočtu v potrebnom členení** podľa druhovej, organizačnej a ekonomickej klasifikácie a záväzné ukazovatele pre zostavenie, sledovanie a vyhodnocovanie rozpočtu

„Návrh záverečného účtu“ v súlade s §10 ods.3 a §16 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. **obsahuje:**

- a/ údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods.3
- b/ bilanciu aktív a pasív
- c/ prehľad o stave a vývoji dlhu
- d/ údaje o hospodárení príspevkových organizácií
- e/ prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods.4 a § 8 ods.5 zákona
- f/ údaje o nákladoch a výnosoch z podnikateľskej činnosti
- g/ plnenie programového rozpočtu

II. „Návrh záverečného účtu“ za rozpočtový rok 2017– vypracovanie

V súlade s § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 583/2004 Z.z. exekutíva mesta spracovala „Návrh záverečného účtu“, v ktorom usporiadala finančné vzťahy k ŠR (podielové dane, prenesený výkon štátnej správy), štátnym fondom (ŠFRB, EnF, ESF), rozpočtom obcí a VÚC, organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti na plnenie úloh vo verejnom záujme (PrO, RO) a finančné vzťahy k FO a PO, ktorým mesto poskytlo finančné prostriedky (dotácie).

„Návrh záverečného účtu“ vychádza z údajov účtovnej závierky za rok 2017, ktorá vyjadruje hospodárenie na základe rozpočtu na rok 2017, schváleného MZ Uznesením č.25/51a 52 zo dňa 15.12.2016 a piatimi rozpočtovými opatreniami, prijatými v zmysle § 14 ods.1 a 2 zákona č.583/2004 Z.z.. „Návrh záverečného účtu“ obsahuje aj skutočné čerpanie rozpočtu za rok 2017 v zákonne určenom členení.

„Návrh záverečného účtu“ v oblasti plnenia rozpočtu na strane príjmov je spracovaný podľa ekonomickej klasifikácie v členení na hlavné kategórie, položky a podpoložky podľa jednotlivých ukazovateľov a v oblasti rozpočtovaného čerpania na strane výdavkov bol spracovaný podľa funkčnej klasifikácie v členení na oddiely, skupiny, triedy a podtriedy podľa ekonomickej klasifikácie na úrovni hlavnej kategórie.

III. Verejno-právne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Mesto Levoča má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti rozpočtové organizácie: 3 Základné školy, 1 Materskú školu s piatimi elokovanými pracoviskami, ZUŠ, CVČa k nim prislúchajúce školské zariadenia (školské kluby, školské jedálne), ktoré hospodária podľa vlastných rozpočtov, napojených na rozpočet mesta. Transfery na školstvo sú poskytované v súlade s VZN, na základe ktorých zriaďovateľ spracuje limity, poskytuje transfery pre jednotlivé školy a školské zariadenia, kontroluje ich použitie a určuje záväzné ukazovatele. Výdavky na školstvo v roku 2017 predstavovali 55,90% bežných výdavkov celkom tzn. na túto oblasť bolo vynaložených 51,21 % celkových príjmov mesta. V roku 2017 bola vykonaná analýza výdavkov a prijaté organizačné i hospodárske opatrenia na zefektívnenie činnosti. V rámci kapitálových výdavkov mesto v roku 2017 investovalo do škôl a školských zariadení 320 tis.€ (zateplenie budovy MŠ e.p. Haina, učebne ZUŠ, vybavenie ŠJ).

Mesto Levoča je zriaďovateľom príspevkových organizácií MsKS a TSML, ktoré financujú činnosť prioritne z vlastných príjmov a TSML i z príjmov z podnikateľskej činnosti. Príspevky z rozpočtu mesta sú určené na krytie výdavkov verejnej služby (správu majetku, prevádzku organizácií, verejnú zeleň, osvetlenie, kultúrne podujatia a iné). Mesto organizáciám zasiela príspevky na činnosť, určuje záväzné ukazovatele a kontroluje čerpanie výdavkov. Hospodárenie príspevkových organizácií je v samostatnej časti tohto stanoviska.

Mesto Levoča je zriaďovateľom alebo vlastní obchodný podiel v obchodných spoločnostiach Lesy mesta Levoča, s.r.o., Stavebná prevádzkareň, s.r.o. a minoritným akcionárom je vo VŠNP Levoča a.s., Podtatranskej vodárenskej a.s. a Satel Poprad a.s. v konkurze. Spoločnosti sú zriadené a spravované v súlade so zákonom č.513/1991 Zb. Obchodný zákonník.

IV. „Návrh záverečného účtu“ v nadväznosti na § 16 ods. 5 zákona č.583/2004 Z.z. a § 10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z. obsahuje:

1. ÚDAJE O PLNENÍ ROZPOČTU

a/ Rozpočet mesta na rok 2017, rozpočtové opatrenia a jeho skutočné plnenie

Rozpočet mesta Levoča na rok 2017, vnútorne členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie bol schválený Uznesením MZ č.25/51a52 dňa 15.12.2016.

Zmeny rozpočtu boli realizované piatimi rozpočtovými opatreniami, schválenými MZ v súlade s § 14 ods.1 a 2 zákona č.583/2004 Z.z. (zmena č. 1 – U MZ č. 26/47 dňa 23.2.2017, zmena č. 2 – U MZ č. 27/18 dňa 27.4.2017, zmena č. 3 – U MZ č. 29/38 a 39 dňa 22.6.2017, zmena č. 4 – U MZ č. 31/46 dňa 21.9.2017, zmena č. 5 – U MZ č. 33/7 dňa 14.12.2017).

Skutočnosť rozpočtu mesta Levoča za rok 2017 predstavuje plnenie príjmov a čerpanie výdavkov podľa platnej ekonomickej rozpočtovej klasifikácie so zdôvodnením rozdielov medzi rozpočtom a dosiahnutou skutočnosťou v členení podľa § 10 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z., tzv. rozpočtové hospodárenie.

Obsah „Návrhu záverečného účtu“, v ktorom hodnotíme skutočné plnenie prijatého rozpočtu je daný zákonom. Samosprávy v súlade so zákonom č.357/2016 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2017 zostavujú vyrovnaný alebo prebytkový bežný rozpočet príjmov a výdavkov a kapitálový rozpočet príjmov a výdavkov, ktorých súhrnný výsledok hospodárenia predstavuje prebytok alebo schodok rozpočtového hospodárenia. Zdrojom krytia výdavkov a teda i schodku rozpočtu sú finančné operácie, ktoré zohľadňujeme pri schvaľovaní výsledku hospodárenia. Výdavky kapitálového rozpočtu kryjeme kapitálovými príjmami a schodok z tohto hospodárenia možno kryť prebytkom bežného rozpočtu fiškálneho roka, prijatými nenávratnými zdrojmi (granty a dotácie), návratnými zdrojmi (úvermi) a vlastnými mimorozpočtovými zdrojmi (fondami). Štátny rozpočet na rok 2017 nerozpočtuje kapitálové výdavky pre územnú samosprávu a počíta so zapojením vlastných zdrojov na ich financovanie (prebytky hospodárenia, fondy obcí, úvery).

V nadväznosti na § 16 ods.6 a 7 zákona č.583/2004 Z.z. a zákona č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi schvaľovaný výsledok rozpočtového hospodárenia upravujeme o zákonné úpravy (nevyčerpané účelové prostriedky, prijaté zábezpeky a zostatok zákonného fondu opráv bytov ŠFRB).

Schválený rozpočet bežných príjmov a výdavkov na rok 2017 bol prebytkový vo výške 490 500,- €, po prijatí piatich rozpočtových opatrení bol bežný rozpočet prebytkový vo výške 494 310,- €. Skutočné plnenie bežného hospodárenia za rok 2017 je prebytok vo výške 918 545,06€.

Schválený rozpočet kapitálových príjmov a výdavkov na rok 2017 bol schodkový vo výške -290 515,-€, po prijatí rozpočtových opatrení bol schodok kapitálového rozpočtu vo výške -1 343 858,-€. Skutočné plnenie kapitálového hospodárenia za rok 2017 je schodok -204 405,88 €, ktorý je krytý prebytkom bežného rozpočtu, návratnými zdrojmi financovania a zapojením mimorozpočtových zdrojov – fondov.

Schválený rozpočet počítal so zapojením finančných operácií (nie sú súčasťou rozpočtu a zapájame ich do príjmov len vo výške, v akej boli zahrnuté do výdavkov), bol rozpočtovaný so schodkom -199 985,- € a upravený na 903 122,- €. Skutočný prebytok z finančných operácií predstavuje 782 341,30 €. Finančné operácie sú v zmysle § 10 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z. súčasťou rozpočtu, nimi sa realizuje plnenie a čerpanie nenávratných a návratných zdrojov financovania, prevody z fondov a prebytky minulých rokov.

Na základe § 2 ods. 2 písm.c/ § 10 ods. 3 písm a/ a b/ zákona č.583/2004 Z.z., Opatrenia MFSR č.16786/2007-31 v znení Opatrenia MF/21572/2015-31- O postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové, príspevkové organizácie, mesto Levoča na rok 2017 zostavilo vyrovnaný rozpočet na rok 2017, ktorý po zapracovaní piatich schválených rozpočtových opatrení a po zohľadnení finančných operácií predstavuje rozpočtovaný prebytok 53 574,-€. Skutočné plnenie rozpočtu predstavuje prebytok rozpočtového hospodárenia vo výške 1 496 480,48 €. Súčasťou „návrhu záverečného účtu“ je návrh na prerozdelenie tohto prebytku.

Plnenie a čerpanie rozpočtu k 31.12.2017 a rozdelenie výsledku hospodárenia

Kategória	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie	% plnenia
Bežné príjmy	10 815 681	10 947 590,02	101,22
Bežné výdavky	10 321 371	10 029 044,96	97,17
Bežný rozpočet - prebytok	494 310	918 545,06	
Kapitálové príjmy	1 427 527	1 696 241,80	118,82
Kapitálové výdavky	2 771 385	1 900 647,68	68,58
Kapitálový rozpočet – schodok	- 1 343 858	- 204 405,88	
Príjmové finančné operácie	1 317 122	1 267 177,12	96,21
Výdavkové finančné operácie	414 000	484 835,82	117,11
Výsledok finančných operácií	903 122	782 341,30	
Výsledok hospodárenia 31.12.2017 po zarátaní finančných operácií	53 574	1 496 480,48	
Nevyčerpané dotácie		- 669 985,54	
Záverečný účet 2016		30 858,85	
Prijaté zábezpeky (cudzí zdroje)		- 62 348,38	
Fond opráv bytov ŠFRB		- 33 369,19	
Nerozdelený výsledok hospodárenia k 31.12.2017		761 636,22	

Zostatok finančných prostriedkov k 31.12.2017 výkazu Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01 na účte 221 Bankový účet zistený inventarizáciou a vyčíslený v Správe o hospodárení mesta predstavuje **857 353,79 €**, vrátane zostatku cudzích finančných prostriedkov, vedených na osobitných účtoch (zábezpeky, FO, ŠFRB). Výsledok fiškálneho hospodárenia mesta za rok 2017 je totožný so zostatkom finančných prostriedkov na bankových účtoch.

b/ Mimorozpočtové zdroje hospodárenia – fondy a ich zapojenie do rozpočtu

Zdrojom krytia výdavkov rozpočtu v roku 2017 boli **mimorozpočtové zdroje** hospodárenia, zhromaždené na účelovo určených účtoch peňažných fondov: rezervný fond, investičný fond, fond rozvoja bývania, fond opráv a sociálny fond. Na osobitných účtoch mimorozpočtových zdrojov sú zhromaždené prostriedky nevyčerpaných účelových dotácií a prostriedky na mzdy a odvody za december 2017.

Zostatky peňažných fondov k 31.12.2017

Názov fondu	Stav 1.1.2017	Príjem	Výdaj	Stav 31.12.2017
- investičný fond	108 849,78	380 015,08	364 593,47	124 271,39
- fond rozvoja bývania	27 168,56	16 827,04	0	43 995,60
- rezervný fond	60 147,65	68 000,00	0	128 147,65
- sociálny fond	7 356,82	18 239,32	15 594,94	10 001,20
- fond opráv	2 630,42	60,60	60,60	2 630,42
- fond nevyčerpaných dotácií	142 641,65	663 622,88	136 278,99	669 985,54
-depozit na mzdy	112 712,44	141 854,89	112 712,44	141 854,89

Podľa § 15 zákona č. 583/2004 Z.z. môže mesto tvoriť mimorozpočtové peňažné fondy, ktorých zdrojom príjmov sú prebytky hospodárenia, disponibilný zisk z podnikania, zostatky fondov minulých rokov a zostatky príjmových finančných operácií. O použití prostriedkov

peňažných fondov v súlade s § 15 ods.2 zákona č.583/2004 Z.z. rozhoduje MZ.Podľa § 15 ods.3 zákona sa prostriedky fondov zapájajú do rozpočtu s výnimkou prevodov medzi peňažnými fondmi navzájom a prípadov, keď sa prostriedky fondov použijú na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami rozpočtu v priebehu rozpočtového roka. Obec môže podľa § 7 ods.6 zákona č.369/1990 Zb. na plnenie úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy, ktorých zdroje môže v súlade s § 7 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. použiť na plnenie svojich úloh. Podľa § 1 ods.2 zákona č. 138/1991 Zb.finančné prostriedky, t.j. aj finančné zdroje fondov sú majetkom mesta a sú spravované finančným oddelením podľa prijatých dokumentov (Štatút mesta, Štatúty fondov, Zásady hospodárenia a iné).

Mesto vzhľadom na nízke prebytky hospodárenia minulých rokov netvorilo mimorozpočtové zdroje v dostatočnej výške a nemá vytvorené vlastné finančné rezervy. Finančné zdroje, zhromaždené na osobitných fondových účtoch podliehajú osobitnej kontrole.

c/ Rozpočtované príjmy a ich naplnenie

Plnenie príjmov na rok 2017 bolo rozpočtované na základe prognózy MF SR, prijatých transferov a grantov zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy, vlastných daňových a nedaňových príjmov a príjmov z predaja majetku. Príjmy rozpočtu mesta pozostávajúce z bežných príjmov a kapitálových príjmov boli v roku 2017 naplnené na 103,27 % vo výške 12 643 831,82 oproti schválenému rozpočtu vo výške 12 243 208,- €.

Príjmy z podielových daní predstavovali v roku 2017 objem 5 878 tis.€, t.j. 62,05 % bežných príjmov mesta a boli naplnené v súlade s prognózou MFSR a schváleným rozpočtom mesta na 100,43 %. Oproti roku 2016 došlo k ich účelovo určenému a rozpočtovanému navýšeniu o 335 tis. €. Aj v „Správe o hospodárení“ na str. 25 exekutíva upozorňuje, že mesto je dlhodobo viac ako iné samosprávy závislé na tomto kľúčovom príjme od štátu, zaznamenáva nízke vlastné daňové a nedaňové príjmy a to najmä vzhľadom na špecifické historické a geografické možnosti mesta, nízku industrializáciu územia a zastavanosť, čo zároveň má vplyv na stagnáciu počtu obyvateľov a ich odchod za prácou. Jediným „priemyslom“ mesta je cestovný ruch, ktorý mesto zaťažuje len na strane výdavkov (oprava pamiatok, komfort pre turistov) bez zákonných možností zaznamenania plnení i na strane príjmov, čo je vhodné spoločne so samosprávami (Banská Štiavnica, Bardejov, Spišské Podhradie a iné) vzhľadom na zápis v UNESCO pripomienkovať a navrhovať zásadné riešenia (napr. ZMOS, MF SR zohľadniť pri výpočte podielových daní i kompenzáciu týchto „výdavkov“, ustanovenie environmentálneho výťažku za zaťaženie územia a pod.).

Daňové príjmy mesta boli naplnené v objeme 6 810tis. € a oproti roku 2016 vzrástli o 356 tis.€, z toho podielové dane vzrástli o 335 tis.€ a vlastné daňové príjmy z majetku a domáce dane vzrástli o 21 tis.€ a to najmä zvýšením miestnych daní a poplatkov a núteným vymáhaním pohľadávok za minulé roky. Výber miestnych daní a poplatkov je oproti priemeru v SR i napriek ich úprave v r.2015 dlhodobo podhodnotený, čo spočíva jednak v určení daní a poplatkov nižšou a fixnou sadzbou ako je priemer SR ale najmä nedostatočne rozvinutým podnikateľským prostredím, čo spôsobuje ročný výpadok takmer 533 tis.€ na týchto daniach. Mesto i v roku 2017 oproti roku 2016 zaznamenalo prepád vo vývoji ukazovateľa priemerné miestne dane na obyvateľa v SR medziročne o 0,3 %.

Nedaňové príjmy predstavovali 1 597 tis. € a oproti roku 2016 zaznamenali jednorazový nárast o 397 tis.€ z príležitostného predaja majetku. Od roku 2014 výrazný výpadok príjmov predstavuje pokles výkonov v LML s.r.o. a od r.2016 i výpadok príjmov za výherné hracie automaty, ktorý nedokáže kompenzovať príjem z prenájmov v HPZ (je nevyhnutné upozorniť i na plnenie merateľných ukazovateľov zmluvy so SARIO v HPZ). V oblasti plnenia príjmov z podnikania a vlastníctva majetku je potrebné venovať náležitú pozornosť uzatváraniu zmluvných vzťahov a ich prehodnocovaniu (napr.VšNP Levoča a.s.).

V oblasti administratívnych a iných poplatkov samospráva zaznamenáva ich pokles, napr. z matickej činnosti z dôvodu uzatvorenia oddelenia gynekológie vo VŠNP Levoča a.s.)

Kapitálové príjmy z príležitostného predaja budov a pozemkov dosiahli celkom 542 tis.€ a boli získané na základe plánovaných predajov formou verejnej obchodnej súťaže ale aj príjmy z predaja pozemkov, získané v nadväznosti na revíziu pozemkov zastavaných stavbami prostredníctvom Ortofotomapy.

Účelové prijaté granty a transfery na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy a účelové dotácie (DMP, komunitná práca, chránené dielne a pod.) predstavovali 4 237 tis.€.

Správa o hospodárení mesta za rok 2017 podrobne informuje o skutočnom plnení príjmov podľa ich druhu, porovnáva mesto s priemerom samospráv v SR, upozorňuje na riziká hospodárenia a cashflow, jasne definuje problematické oblasti, navrhuje ozdravné riešenia a aj mantinely napr. v oblasti dlhovej služby.

d/ Rozpočítované výdavky a ich čerpanie

Výdavky rozpočtu mesta sú členené na bežné a kapitálové výdavky, schodok z tohto hospodárenia je krytý finančnými operáciami. Rozpočítované bežné a kapitálové výdavky mesta na rok 2017 vo výške 12 362 tis.€, ktoré boli rozpočítovými opatreniami upravené na objem 13 093 tis.€, pričom skutočné čerpanie predstavuje 11 930 tis.€ t.j. 91,12 % čerpanie výdavkov rozpočtu. Bežné výdavky boli čerpané na 97,17 % a kapitálové výdavky z dôvodu ich presunu do ďalšieho fiškálneho roku na 68,58 %.

Podrobná špecifikácia výdavkov podľa ich funkčnej klasifikácie a schváleného programového rozpočtu je v Správe o hospodárení v jej tabuľkových častiach.

Bežné výdavky oproti schválenému rozpočtu v objeme 9 977 tis.€ boli upravené rozpočítovými opatreniami na výšku 10 321 tis.€ a ich skutočné čerpanie predstavuje 10 029 tis. € t.j. čerpanie na 97,17 %. Nečerpané a viazané bežné výdavky sú v objeme 292 tis.€ t.j. 2,83 %. Výdavky na oblasť vzdelávania predstavujú objem 5 073 tis.€, z toho na prenesený výkon štátnej správy 2 408 tis.€ a na originálne kompetencie 2 665 tis.€.

Prekročenie bežných výdavkov bolo zaznamenané v oblastiach:

- výdavky verejnej správy – v položke bežné transfery (PN a odstupné zamestnancov) a v položke tovary a služby (pracovné prostredie zamestnancov a elektronizáciu úradu)
- iné všeobecné služby – matrika v položke mzdy a odvody (dopad zrušenia pôrodnice)
- REGOB – v položke tovary a služby (elektronizácia)
- policajné služby – mestská polícia vo všetkých položkách rozpočtu
- aktivačná činnosť – koordinátori v položke mzdy a odvody
- stavebný úrad – položka tovary a služby (archeologický prieskum Košická 26 v 12/2017)
- chránené dielne – položka tovary a služby (refundácia UPSVaR)
- životné prostredie – položka tovary a služby (štúdia Vodná nádrž)
- nakladanie s odpadmi – výdavky na uzatvorenú skládku Dlhé Stráže
- ŠFRB – položka mzdy a odvody
- zásobovanie vodou -*Levočské Lúky výtokový stojan*
- bývanie a občianska vybavenosť – položka mzdy a odvody
- kultúrne služby – položka náklady na obradné siene (vyšší počet obradov)
- náklady na Klub dôchodcov – položka tovary a služby (rozúčítované energie v 12/2017)
- Komunitná práca – položka mzdy a odvody nebola v roku 2017 rozpočítovaná (refundácia výdavkov v roku 2018 – projekt ESF)

Na základe analýzy výdavkov možno konštatovať, že k prekročeniu výdavkov v položke mzdy a odvody došlo najmä na úseku preneseného výkonu štátnej správy, kde

finančný transfer štátu je určený podľa druhu výkonu a nezohľadňuje personálno-organizačné špecifiká jednotlivých pracovísk. V položke tovary a služby boli čerpané mimoriadne vyvolané a nepredvídané výdavky (projekt Košická brána, Vodná nádrž), ktoré neboli poňaté do posledného rozpočtového opatrenia čím neboli kryté rozpočtom. Skutočné prekročenie výdavkov je zaznamenané v nakupovaných tovaroch a službách, kde rozpočet bol zostavený na základe skutočnosti predchádzajúceho roka (napr. spotreba energií a pod.). Je nevyhnutné konštatovať, že každé prekročenie rozpočtu znamená nedodržanie rozpočtových pravidiel danej kapitoly a položky, čo je potrebné upraviť prijatím rozpočtových opatrení. V prípade položky - výdavky na oblasť zásobovanie vodou v miestnej časti Levočské Lúky je potrebné preveriť skutočných príjmateľov tejto služby a zabrániť prípadnému zneužívaniu pomoci mesta znevýhodneným osobám na zabezpečenie náhradného zdroja pitnej vody.

Mesto Levoča poskytuje **roku 2017 dotácie** právnickým osobám a fyzickým osobám na podporu športu a kultúry za podmienok ustanovených VZN v objeme 117 707,- €, ktoré predstavujú finančné plnenia na činnosť a jednotlivé projekty a dotácie na poskytnutie športovísk. Tabuľková časť Správy o hospodárení obsahuje podrobnú špecifikáciu príjmateľov dotácií, UHK každoročne vykonáva kontrolu poskytnutých dotácií a zverejňuje správu.

Kapitálové výdavky v roku 2017 predstavovali objem 1 901 tis.€, ktoré boli kryté prebytkom bežného rozpočtu a príjmovými finančnými operáciami zapojením mimorozpočtových zdrojov a návratných zdrojov financovania. Medzi kapitálové investície patrí spracovanie projektovej dokumentácie, vybavenie softvérom na zabezpečenie elektronizácie verejnej správy, obnovu kultúrnych pamiatok (bazilika sv. Jakuba, Košická 26, NMP 4, fontána, hradby), rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov (Štúrova ulica, Závada, Mariánska hora, Pod Vinicou, Okružná, cintorín), modernizáciu zberného dvora a obstaranie techniky (vyklápač s nadstavbou), vysporiadanie pozemkov cyklochodník, IBV Plantáže a Strelnica, detské ihrisko sídl. Západ, MŠ G.Haina, ZUŠ učebne, vybavenie školských jedální ZŠ a iné. Samostatná tabuľková časť Správy za rok 2017 obsahuje zoznam investičných akcií a finančný rozsah výdavkov.

Výdavkové finančné operácie v objeme 484 tis.€ predstavuje splátky dlhodobých úverov a úverov ŠFRB.

e/ výkazníctvo účtovnej a daňovej závierky, rozpočtovníctva

Samospráva v roku 2017 spracovala a predkladala finančnej správy finančné výkazy v nadväznosti na **Finančné výkazy /FIN-ky/ a Štátny rozpočet, ktoré obsahujú zabudované kontrolné mechanizmy štátu.**Súčasťou spracovaných výkazov účtovnej závierky a záverečného účtu sú výkazy súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky k účtovnej závierke, výkazy FIN o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy, o prírastku aktív a pasív podľa sektorov, o štruktúre dlhu, o úveroch, emitovaných dlhopisoch, zmenkách a finančnom prenájme, o stave bankových účtov a záväzkov obcí.

f/ finančná bonita mesta

Vzhľadom na dosahované výsledky samosprávy za rok 2017 exekutíva mesta v Správe o hospodárení obsažne spracovala exaktné zhodnotenie vybraných ekonomických ukazovateľov mesta nad rámec ustanovený v zákone a porovnala hospodárenie mesta s celoslovenským priemerom s poukázaním na rezervy a možnosti zmien nepriaznivých ukazovateľov. Predmetom vyhodnotenia boli ukazovatele: miestne dane na obyvateľa, pomer podielových

daní k bežným výdavkom, pomer bežných príjmov k bežným výdavkom, kapitálové výdavky na obyvateľa, deficit alebo prebytok rozpočtu.

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV k 31.12.2017

Mesto Levoča vyhotovuje účtovné záznamy v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a zostavuje výkazníctvo v podobe ustanovenej Opatrením MF SR č.16786/2007-31.Výkaz Súvaha Uč ROPO SFOV 1-01, zostavený k 31.12.2017 predstavuje **bilanciu aktív a pasív** /t.j.majetku mesta a zdrojov jeho krytia/ účtovnej jednotky po **odsúhlasení zostatkov inventarizáciou** v zmysle § 6 a § 29-30 zákona č.431/2002 Z.z..

Mesto eviduje na strane aktív súvahy majetok v objeme 59 227 tis.€, ktorý je na strane pasív súvahy krytý vlastnými a cudzími zdrojmi v objeme 59 227 tis.€, oproti roku 2016 došlo k zvýšeniu majetku o 2 788 tis.€.

Mesto eviduje k 31.12.2017 pohľadávky v objeme 1 770 tis.€, oproti roku 2016 došlo k zníženiu pohľadávok najmä z dôvodu zúčtovania prijatých záloh za služby spojené s nájmom bytov a nebytových priestorov, pričom tieto zálohy sú každoročne zúčtované k 31.5.príslušného roka za predchádzajúci rok.

Mesto eviduje k 31.12.2017 záväzky v objeme 7 464 tis.€ (opakované plnenia za bežné tovary a služby, faktúry za vykonané investície 490 tis.€, záväzky na mzdy a odvody zamestnancov, prijaté preddavky a zábezpeky, záväzok za skládku odpadov Dlhé Stráže, úvery v objeme 5 540 tis.€ a zúčtované transféry 701 tis.€). Mesto nemá záväzky po lehote splatnosti.

Mesto k 31.12.2017 nemá evidované záväzky v objeme 15 % celkových záväzkov po lehote splatnosti viac ako 60 dní a z tohto dôvodu nie je povinné prijať opatrenia na zavedenie ozdravného režimu.Evidencia záväzkov po lehote splatnostisignalizuje zníženie cashflow, platobnú neschopnosť, zaväzovanie sa k výdavkom, ktoré nie sú kryté rozpočtom a k porušeniu rozpočtového hospodárenia.

V roku 2017 bola vykonaná riadna inventarizácia majetku.

Na nehnuteľný majetok mesta je zriadené záložné právo v zmysle platne uzatvorených zmlúv (napr. HPZ).

Mesto Levoča má od roku 2015-2025 uzatvorenú koncesnú zmluvu na službu dodávky tepla MŠ Francisciho, v roku 2017 hradilo okrem výdavkov na vykurovanie splátku z úspor tepla v objeme 5 735,- €.

3. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU K 31.12.2017

Uvoľnenie brzdovej brzdy prináša lacné úvery, zvyšovanie verejného dlhu, naštrbenie dôveryhodnosti investorov ale najmä zaťaženie budúcich generácií. Dôvodom jej uvoľnenia je potreba zvýšiť verejné investície do infraštruktúry, inklúzie a zamestnanosti a preto je kľúčové dohliadať na stabilné narábanie s verejnými financiami. Uvoľňovanie dlhovej brzdy tak, ako sa to deje a to zmenou metodiky výpočtu neprispieva k transparentnosti a dôveryhodnosti fiškálnej politiky. V časoch pozitívneho ekonomického rastu zodpovedná proticyklická fiškálna politika by mala smerovať k šetreniu, pretože v krízových časoch bude konsolidácia verejných zdrojov nákladným krokom a preto je nevyhnutné hľadať priestor na zvyšovanie efektívnosti hospodárenia konkrétnymi opatreniami napr. realizovaním projektu Hodnota za peniaze, pretože rezonujú neefektívne a netransparentné verejné projekty.

Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vo štvrtej časti – Pravidlá rozpočtového hospodárenia, ktorej ustanovenia v § 17 o dlhovej službe boli s účinnosťou od 1.1.2017 **novelizované zákonom č. 426/2013 Z.z.** určil pravidlá používania

návratných zdrojov financovania (úverov) a stanovil podmienky výpočtu dlhovej služby.

Na základe § 17 ods.6 zákona č. 583/2004 Z.z., môže mesto na plnenie svojich úloh **prijat' návratné zdroje financovania** v bežnom fiskálnom roku len ak:

- celková suma dlhu mesta **neprekročí 60 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov (úrokov) a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov **neprekročí** v príslušnom rozpočtovom roku **25 % skutočných bežných príjmov** predchádzajúceho rozpočtového roka, znížených o prostriedky, poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, z rozpočtu EÚ a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu

Celkovou sumou dlhu mesta sa na účely tohto zákona rozumie **úhrn záväzkov**, vyplývajúcich zo splácania **istín návratných zdrojov** financovania, **záväzkov z investičných dodávateľských úverov** a ručiteľských záväzkov mesta.

Do celkovej sumy dlhu mesta sa podľa § 17 ods. 8 zákona **nezapočítavajú záväzky**:

- pôžičky z Audiovizuálneho fondu
- úvery zo ŠFRB na obstaranie obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty
- úvery z Environmentálneho fondu
- pôžičky z Fondu na podporu umenia
- návratné zdroje, prijaté na predfinancovanie realizácie programov SR a EÚ, operačných programov a programov financovania na základe medzinárodných zmlúv medzi SR a inými štátmi a to najviac v sume nenávratného finančného príspevku, poskytnutého na základe zmluvy medzi mestom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí aj ak mesto vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku. Do sumy splátok podľa § 17 ods. 6 písm.b) sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia.

Na základe citovaných ustanovení sa do celkového dlhu mesta nezapočítavajú záväzky

- úver č.834101 ŠFRB Železničný riadok, zostatok k 31.12.2017 128 397,75 €
- úver č.801281 ŠFRB sídl. Západ, zostatok k 31.12.2017 596 955,60 €
- úver č.801280 ŠFRB sídl.Rozvoj, zostatok k 31.12.2017 596 956,63 €
- úver č.479020851 ŠFRB sídl.Západ, Potočná 38, zostatok 31.12.2017 815 998,46 €

Výška nesplatených úverov ŠFRB k 31.12.2017 predstavuje výšku 2 138 308,44 €.

Mesto Levoča k 31.12.2017 dosiahlo dlhovú službu:

Účel úveru	Zostatok 31.12.2016	Splátka istiny	Splátka úrokov	Splátka Celkom	Zostatok úveru k 31.12.2017
Preklenovací MŠ Haina	0		699,75	699,75	363 308,49
Anuitný úver č.180202	31 045,47	12985,70	603,47	13589,17	17 456,30
MŠ Haina	0		5,06	5,06	8 280,58
SLSP municipálny	1 495 900,00	103164,-	12608,13	115772,13	1 392 736,00
HPZ	138 974,69	34020,-	2985,38	37005,38	104 954,69
- predpísaný úrok 2017			228,82		
NMP, Bazilika	285 320,35	87790,80	3470,44	91261,24	197 529,55
Zimný štadión	1 209 146,50	100008,-	15986,51	115994,51	1 091 380,44
MŠ Haina, Štúrova ul.	0		5,06	5,06	225 546,75
Úvery ŠFRB	2 214 116,40	75808,05	26637,15	102445,20	2 138 308,44

Zmenou metodiky výpočtu dlhovej služby od roku 2017 došlo k zmene ukazovateľa suma ročných splátok v %, kde v ukazovateli sú zohľadnené vlastné príjmy samosprávy a nie ukazovateľ skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka, čím došlo k zvýšeniu ukazovateľa dlhovej služby, na čo exekutíva spracovala údaje od roku 2013 v tejto zmenenej jednotnej metodike. Schopnosť mesta splácať úvery výrazne klesla, čerpanie ďalších úverov je rizikové.

Pri financovaní kapitálových výdavkov prostredníctvom návratných zdrojov financovania je nevyhnutné investíciou získať dostatočné kapitálové zabezpečenie s prihliadnutím na dodržiavanie rovnováhy medzi rizikom a návratnosťou. Zámerom úpravy ukazovateľov dlhovej služby a veľkorysým nastavením podmienok dlhovej služby v čase finančnej krízy bolo prispôsobiť modely financovania do nových technológií, riešiť otázku nadmerných kapacít a vysokých nákladov jestvujúcich expozícií. Fiškálna architektúra, formovaná v čase krízy, uprednostňovala krátkodobé zisky pred dlhodobou udržateľnosťou a prehliadaním jej vplyvu na ekonomiku a daňových poplatníkov, čo je nevyhnutné zmeniť a zabezpečiť reguláciu.

Záväzný zákonný ukazovateľ dlhovej služby k 31.12.2017 neprekračujú zákonom stanovené hranice, úverová zadlženosť predstavuje 28,17 % a úroková zadlženosť 6,31 %. Dlh na 1 obyvateľa mesta predstavuje 205,26 €. Vzhľadom na obmedzenú schopnosť mesta splácať úvery je zadlženosť mesta nad hranicou možností samosprávy a nemala by sa z dôvodu možných budúcich rizík zvyšovať a to z dôvodu neschopnosti mesta dodržať v budúcich rozpočtových obdobiach vyrovnanosť bežného rozpočtu po zapracovaní splátok istín úverov a úrokov z úverov do bežného rozpočtu daného fiskálneho roka.

V zmysle § 17 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z. mesto môže vstupovať len do takých záväzkov, vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.

Celkový dlh mesta predstavuje k 31.12.2017 zostatok 3 037tis.€ vrátane úverov ŠFRB, splátky istín úverov predstavovali 414 tis.€ ročne a splátky príslušenstva k úverom 63tis.€.

Mesto Levoča v roku 2017 čerpalo návratné zdroje financovania v objeme 233 827,33€ na spolufinancovanie rekonštrukcie MŠ Haina a rekonštrukcia Štúrovej ulice.

Mesto môže v súlade s § 10 ods.9 zákona č.583/2004 Z.z. na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu použiť príjmy kapitálového rozpočtu, ak sa vrátia do termínu ich použitia na rozpočtovaný účel, najneskôr do konca rozpočtového roka. Do celkovej sumy dlhu mesta sa nezapočítavajú záväzky z úveru poskytnutého zo ŠFRB vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za nájomné byty.

Mesto Levoča plní zákonný ukazovateľ dlhovej služby, avšak z dôvodov potreby stabilizácie verejných financií je nutné zaoberať sa štruktúrou tzv.“skrytých dlhov“ a prijať opatrenia na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Pravidlá dlhovej služby v zmysle § 17 zákona č.583/2004 Z.z. majú trvať po celú dobu trvania úverovej zmluvy, pri prijatí úverov je potrebné prehodnocovať ukazovateľ dlhovej služby u každého z poskytnutých úverov samostatne.

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Mesto Levoča bolo v roku 2017 zriaďovateľom príspevkových organizácií:

- Technické služby mesta Levoča
- Mestské kultúrne stredisko
-

Súčasťou záverečného účtu sú aj **Rozbory hospodárenia príspevkovej organizácie TSML**, ktorá hospodárila na základe rozpočtu a jeho zmien, schválenými MZ a dosiahla v roku 2017 prebytok hlavnej činnosti vo výške 24 tis. €, zisk z podnikateľskej činnosti 31 tis.€. TSML neprekročili určené záväzné ukazovatele. Organizácia spravuje mestský majetok, vykonáva opravy a údržbu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev, verejného osvetlenia, údržbu verejnej zelene, čistenie mesta, nakladanie s odpadmi, cintorínske služby, správu športovísk a iné.

Súčasťou záverečného účtu sú aj **Rozbory hospodárenia činnosti príspevkovej organizácie MsKS**, ktorá v roku 2017 hospodárila na základe rozpočtu a jeho zmien, schválenými MZ a dosiahla schodok z hlavnej činnosti vo výške 7 tis.€.

Rozbory príspevkových organizácií vyčerpávajúco a konzistentne vypovedajú o ekonomicko-hospodárskej a organizačno-riadiacej činnosti, programoch a podprogramoch a plnení prijatých ukazovateľov. **Hlavný kontrolór konštatuje, že rozbory hospodárenia sú spracované v súlade s platnou legislatívou**, najmä s § 16 ods.2 zákonom č. 583/2004 Z.z. V samostatnej časti záverečného účtu i vo výkazníctve mesta je stručné zhodnotenie výsledkov hospodárenia príspevkových organizácií.

5. ÚDAJE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH Z PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Mesto Levoča v roku 2017 dosiahlo výnosy z podnikateľskej činnosti na základe živnosti OŽP-O/2009/00050-3 v Informačnej kancelárii a prevádzkovaním vstupov do veže baziliky sv. Jakuba vo výške 22 785,35 €, náklady 18 815,57 €, zisk z podnikateľskej činnosti predstavuje 3 969,78 €. Disponibilný zisk po zdanení tvorí vlastný príjem mesta Levoča a je súčasťou zúčtovaného hospodárskeho výsledku mesta.

6. PLNENIE PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Programové rozpočtovanie vrátane jeho monitorovania sa vykonáva na základe Smerníc a programov ES od roku 2009 s cieľom hodnotiť účelnosť a efektívnosť vynakladania verejných zdrojov. Programový rozpočet je súčasťou záverečného účtu mesta Levoča za rok 2017. Hodnotenie finančného a programového plnenia rozpočtu sa vykonáva s cieľom získania relevantných informácií o plnení merateľných ukazovateľov a cieľov programov a podprogramov, pomenovaním príčin ich neplnenia a navrhnutia opatrení na odstránenie nedostatkov. Sumarizácia o plnení programového rozpočtu je uvedená v Správe o hospodárení za rok 2017.

Plnenie programového rozpočtu tvorí samostatnú prílohu k záverečnému účtu a k účtovnej závierke za rok 2017 a bol spracovaný v zmysle zákona č.583/2004 Z.z. v štruktúrovanej forme v počte 14 programov.

7. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH Z ROZPOČTU ZA ROK 2017

Ako je podrobne deklarované v tabuľovej časti Správy o hospodárení, záverečný účet mesta obsahuje aj prehľad o poskytnutých dotáciách z rozpočtu mesta za rok 2017, poskytnutých v súlade s § 7 zákona č.583/2004 Z.z., VZN mesta č.22/2015.

Z Á V E R

Na základe analýzy a prehodnotenia návrhu Záverečného účtu mesta Levoča za rozpočtový rok 2017 Súhrnnej správy o hospodárení mesta Levoča za rok 2017, výkazníctva, riadnej účtovnej závierky mesta Levoča za rok 2017, podkladov účtovníctva, inventarizácie a overenia účtovnej závierky nezávislým audítorm**hlavná kontrolórka mesta Levoča konštatuje, že návrh záverečného účtu mesta Levoča za rok 2017 bol spracovaný v súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky legislatívou predpísané náležitosti.**

Riadna účtovná závierka mesta Levoča za rozpočtový rok 2017 bola spracovaná v súlade s platnou legislatívou, ku dňu predkladania záverečného účtu bola overená audítorm a objektívne vyjadruje vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu mesta Levoča k 31.12.2017, poskytuje pravdivý a objektívny pohľad na výsledky jeho hospodárenia a peňažné toky.

V nadväznosti na § 16 ods. 10 cit. zákona**hlavná kontrolórka mesta** v stanovisku k návrhu záverečného účtu mesta Levoča za rok 2017 **odporúča MZ** v Levoči vzhľadom na preskúmanie konzistentnosti poskytnutých údajov a ukazovateľov **uzatvoriť prerokovanie návrhu záverečného účtu mesta Levoča za rok 2017 s výrokom:**

„celoročné hospodárenie mesta Levoča za rozpočtový rok 2017 schvaľuje bez výhrad“

V procese ekonomicko-hospodárskych a organizačno-technických úkonov pri spracovaní účtovnej závierky, záverečného účtu mesta Levoča nedošlo k procesnému pochybeniu a k rozporom s platnou právnou legislatívou.

Kľúčovou úlohou aj pre samosprávu je pripraviť mechanizmus riešenia krízových situácií v čase, keď sa ekonomike eurozóny a štátu darí. Nevyhnutné je investovať do technológií, ponúkajúcich nové príležitosti, udržateľnosť služieb a z dlhodobého hľadiska zabezpečiť schopnosť kryť kapitálové výdavky. Východiskom i pre samosprávu je mať stratégiu a realizovať ju, určiť smerovanie na dosahovanie dlhodobých cieľov, mať spoľahlivé postupy vrátane postupov riadenia rizika. Dôležitým sa javí diverzifikovanie zdrojov príjmov napríklad z investičných akcií zameraných na nové technológie a postupy, ktoré sú hradené z návratných zdrojov financovania vzhľadom na rekordne nízke úrokové miery úverov, nerobiť škrtý na nesprávnych miestach, nešetriť na inováciách rozhodujúcich pre budúci úspech a stabilitu.

V Levoči, dňa 19.4.2018

JUDr. Dana Rusnáčiková
hlavná kontrolórka mesta Levoča